

Posudek bakalářské práce

Alžběta Tichá: Pojmy „cizinec“ a „odcizení“ v díle B.-M. Koltèse

Kandidátka analyzovala dramatické dílo Bernarda-Marie Koltèse z hlediska tématu odcizení, které je v něm stěžejní; toto téma sledovala nejprve v existenční poloze jednotlivých postav jakožto „cizinců“, ať už objektivním stavem nebo vnitřním rozpoložením, zvláštní pozornost přitom správně věnovala postavě černocho, jíž je v koltèsovské dramatice přiznán zvláštní a zásadní význam: ztělesňuje nejen autorovy postoje politické a společenské, ale je také výrazně mýtonosná. Posléze hledala výraz obecného existenčního odcizení také v pojetí dramatického prostoru a času a konečně i v jazyce díla a v dramatických postupech. Analyzovala přitom úplný korpus Koltèsových her, včetně kratších, ale neméně pozoruhodných textů, jakými jsou *Tabataba* a *Tu noc těsně před lesy*. Dlužno říci, že oproti nedávno obhájené diplomové práci Zuzany Škandíkové se zaměřila právě na aspekt díla, který první autorka opomenula resp. ponechala v implicitní rovině, a bylo to v posouzení také zaznamenáno. Práce je tedy v tomto ohledu autonomní, i když problémové průniky z podstaty věci nesporně vznikly.

Práce je zvládnuta s přehledem, kandidátka se opírá především o monografii Anne Ubersfeldové a rovněž Donii Mounsefové (zejména pokud jde o hru *Návrat z pouště*). Podle mého názoru prokázala schopnost dobré práce se sekundární literaturou. Litovat snad lze jistě opatrnosti, s níž raději obcházela některé polemické aspekty, když na ně nesnášenlivý vedoucí práce při konzultaci občas upozornil, ale vzhledem k institučnímu kontextu bakalářské práce jí to nelze přičítat k tíži. (Týká se to především souhrnné literární hodnoty hry *Roberto Zucco*, kterou já pokládám za umělecký nezdar.) V méně radikálních otázkách trochu lituji, že nebyla zvážena hypotéza sebevraždy vyjadřované u Koltèse obrazem vzletu (zjevné to je u Roberta Zucca, ale patrné i v *Návratu do pouště*, i když na to paní Ubersfeldová nejspíš nepřišla); a vyjádřena mohla být také nejistota, pokud jde o povahu závěrečného „souboje“ v *Samotě bavlníkových polí*: otázka „Tak jaké zbraně?“, jíž hra končí, nevylučuje přece vedle bitky ono vyústění milostné, kolem něhož celý text krouží, může jen podtrhovat podíl agresivity v mužských láskách. – Ostatně pokud se i vyskytne interpretační rozdvojení, jako to, které jsem vnutil vlastní analýzou hry *Tabataba*, v analytickém textu neexistuje povinnost jednu z možných interpretací potlačit. Interpretační nevyčerpatelnost je základním bohatstvím literárního díla, jde vždy jen o to, doložit výklad z literárního textu.

Kandidátka disponuje také dobrou vyjadřovací schopností; i když v prvních verzích textu se drobné neobratnosti vyskytly, jazyková stránka patří k pozitivům práce. Z formálního hlediska shledávám pouze jistou nejednotnost v záznamu odkazů v poznámkách.

Práci doporučuji k obhajobě s hodnocením *vyborně*.

Doc. PhDr. Václav Jamek

V Praze dne 22. června 2012